

Beter leren lezen: 10 tips voor thuis

Goed kunnen lezen is ontzettend belangrijk voor je kind. Als ouder kun je je kind op allerlei manieren stimuleren om met lezen bezig te zijn. Want hoe meer je kind leest, hoe beter je kind gaat lezen. Tien top-tips voor thuis.

1. Lees je kind elke dag voor

Voorlezen? Natuurlijk doe je dat als je kind nog een peuter of kleuter is. Maar wist je dat het belangrijk is om te blijven voorlezen, ook als je kind al(lang) zelf kan lezen? Uit onderzoek blijkt steeds weer dat kinderen die regelmatig worden voorlezen daar volop van profiteren: het verbetert de woordenschat, het leesbegrip en is onmisbaar voor de taalontwikkeling. Of je kinderen nu in groep 1 zit of in groep 8, door voorlezen krijgen kinderen zin om zelf te gaan lezen.

2. Laat je kind voorlezen

Draai de rollen ook eens om: laat je kind aan jón voorlezen. Of aan een jonger broertje of zusje. Of aan poppen of knuffeldieren. Een kind dat kan voorlezen is trots op die prestatie, waardoor het extra gemotiveerd raakt om (nog) beter te leren lezen.

3. Haal boeken en tijdschriften in huis

Kinderen die thuis veel lezen, doen het beter op school. Verleid je kind tot lezen door volop leesmaterialen in huis te hebben die passen bij de leeftijd en leesvaardigheid van je kind: boeken, tijdschriften, strips, scheurkalenders. Beperk dit niet tot de slaapkamer van je kind. Zorg dat er ook altijd wat te lezen valt in de auto, badkamer, woonkamer en keuken.

4. Stel een leeskwartiertje in voor het hele gezin

Trek elke dag een kwartier tot een half uur uit waarin alle gezinsleden samen stil lezen uit hun eigen boek. Zien lezen doet lezen. Vijftien minuten dagelijks oefenen met lezen doet wonderen voor de leesvaardigheid.

5. Beperk lezen niet tot boeken

Heeft je kind een hekel aan boeken lezen? Geen probleem. Lezen kun je overal doen en teksten vind je overal om je heen: recepten, spelregels, reclamefolders, borden langs de snelweg, menukaarten, de ondertiteling op tv. Laat je kind de tekst voorlezen en prikkel het om informatie op te zoeken. "Hm, zouden we een regenjas aan moeten? Kun jij even het weerbericht lezen in de krant?" Ook computerspelletjes en apps zijn zeer geschikt, omdat kinderen het leuk vinden om daar mee bezig te zijn.

6. Ga geregeld naar de bibliotheek

Verleid je kinderen om meer te lezen door eens in de paar weken met ze naar de bibliotheek te gaan en nieuwe boeken op te halen. Het jeugdlidmaatschap van de bibliotheek is gratis en aanbod aan boeken, tijdschriften, cd's en dvd's is enorm. Je vindt er boeken voor elk leesniveau en iedere leeftijd. Kom je er zelf niet uit, vraag dan gerust een van de medewerkers om hulp. Zij hebben veel deskundigheid in huis en kunnen jou en je kind uitstekend adviseren wat geschikte en leuke boeken zijn. Voor kinderen die moeite hebben met lezen is het [Makkelijk Lezen Plein](#) een aanrader. Daar vind je ook [kinderboeken met een speciaal lettertype](#) dat makkelijker te lezen is voor kinderen met dyslexie.

7. Houd de leesvorderingen van je kind in de gaten

Zorg dat je weet hoe goed je kind moet kunnen lezen in een bepaalde groep. Vraag het na bij de leerkracht of lees dit artikel over [AVI-niveaus en wat je er thuis mee kan](#). Door te weten welk leesniveau je kind heeft of zou moeten hebben, kun je gemakkelijk geschikte leesmaterialen uitzoeken en heb je eerder in de gaten of je kind tegen leesproblemen aanloopt.

8. Neem leesproblemen serieus

Leesproblemen verdwijnen niet vanzelf. Hoe eerder je kind hulp krijgt, hoe beter het zal leren lezen. Niet voor niets wordt in groep 3 al rond de herfstvakantie (tijdens de zogeheten [herfstsignalering](#)) voor het eerst in kaart gebracht hoe je kind zich redt met klankherkenning, letters benoemen, letters schrijven, woordjes en zinnestjes lezen. Kinderen die moeite hebben met leren lezen, krijgen extra aandacht van de leerkracht. Zo wordt voorkomen dat je deze kinderen pas geholpen worden als ze echt zijn vastgelopen. De meeste kinderen gaan met deze extra hulp goed vooruit, waardoor ze al snel weer kunnen 'aanhaken'.

9. Reageer enthousiast op het lezen van je kind

Reageer positief als je kind leest en prijs je kind als het voorleest, ook al gaat het niet vlekkeloos of met horten en stoten. Praat met je kind over wat het leest en toon interesse voor zijn of haar leesvoorkeuren. Een positieve sfeer rondom lezen verhoogt de motivatie.

10. Stel het leesplezier voorop

Het is niet belangrijk wát je kind leest, maar dat je kind plezier beleeft aan het lezen. Staar je niet blind op AVI-niveaus, vergeet de vooroordelen over stripboeken, laat overal moppenboekjes rondslingeren en vertel je kind over jouw favoriete boek van vroeger. Voorkom dat je kind lezen gaat zien als een verplichte schoolse activiteit en laat je kind ervaren hoe fijn en ontspannend lezen is. Wie graag leest en ervan uitgaat dat lezen plezierig is, zal zich gestimuleerd blijven voelen om te lezen.

Oefenen met lezen, hoe houd je het leuk?

In de loop van het schooljaar – vooral in groep 3 en 4 – gaat het **leestempo** steeds meer een rol spelen. Blijft dit achter, dan krijg je als ouder vaak het verzoek specifiek met je kind op snelheid te gaan oefenen. Oefening baart kunst en dat is met lezen zeker het geval. Hoe meer 'leeskilometers' een kind maakt, hoe beter het zal gaan lezen. Maar hoe pak je dat aan op een manier die werkt en ook nog een beetje leuk is om te doen?

Dat vragen ook Marieke en Roelof van den Berg zich af als hun zoon Kas (6) in groep 3 zit. Hij leest op zich goed, maar nog wel erg langzaam. Te langzaam, zo krijgen Marieke en Roelof tijdens het tienminutengesprek in februari te horen van Kas' juf. "Om over te gaan naar groep 4 moet zijn leestempo de komende maanden flink omhoog, zei de juf. We moeten elke dag met hem oefenen", vertelt Marieke.

'Slecht voor zijn zelfvertrouwen'

Dat dagelijkse oefenen vindt ze lastig. "Niet voor ons hoor, natuurlijk willen we hem graag helpen, maar Kas vind het afschuwelijk. We moeten hem steeds een week lang dezelfde tekst laten lezen en dan met een stopwatch klokken of hij zijn tijd kan verbeteren. Dat werkt misschien bij kinderen die competitief zijn ingesteld, maar Kas raakt er zo gestrest van dat hij eerder slechter gaat lezen dan beter. Op deze manier geeft het oefenen hem een deuk in zijn zelfvertrouwen."

Waarom is het leestempo zo belangrijk?

Hoe belangrijk is het eigenlijk dat Kas sneller gaat lezen, vraagt Marieke zich af. "Ik lees zelf ook vrij langzaam en herken dat bij Kas. Hij gaat met alles heel bedachtzaam te werk en dus ook met lezen. Hij begrijpt overigens heel goed wat hij leest, dat bleek ook uit zijn Cito-scores. Is dat niet het allerbelangrijkste?"

Ja en nee, antwoordt juf Kim, die veel ervaring heeft met lesgeven aan groep 3. "Natuurlijk moet een kind allereerst begrijpen wat hij leest, anders heeft het lezen niet zo veel zin. Het tempo lijkt misschien minder relevant, maar kinderen die te langzaam lezen, komen in een hogere groep in de problemen. Niet alleen bij lezen, maar bij alle vakken. Denk maar aan aardrijkskunde, geschiedenis en ook rekenen: kinderen moet gewoon heel veel lezen om de stof tot zich te nemen. Wie te veel tijd kwijt is met lezen, houdt te weinig tijd over om te leren of na te denken over de opgave. Daardoor zakken schoolprestaties over de gehele linie in, allemaal terug te voeren op dat lezen. Niet voor niets blijft tempolezen dus ook in de bovenbouw continu een punt van aandacht."

Oefenen dus, maar hoe?

Kinderen die thuis extra moeten oefenen, zijn doorgaans niet de kinderen die uit zichzelf met een boekje op de bank kruipen. Als ouder loop je daardoor al snel het risico dat je met je kind in een strijd terechtkomt. Dat werkt bijna per definitie averechts. Maar hoe pak je het dan wel aan?

We zetten een aantal tips op een rijtje om het thuis oefenen met lezen leuk te houden. Dé tip is er niet, want je zult zelf naar je kind moeten kijken om te bepalen welke manier van oefenen bij hem of haar het beste werkt. (Heeft jouw kind specifiek problemen met de drieminutentoets? Lees dan eerst: [Oefenen voor de drieminutentoets \(DMT\), heeft dat zin?](#))

Tips om thuis te oefenen met (sneller) lezen

Oefen elke dag 10 minuten

Geef hier altijd voorrang aan, ook als andere dingen om je aandacht vragen. Als je het oefenen laat schieten omdat het even slecht uitkomt, geef je de boodschap mee dat het lezen eigenlijk niet zo belangrijk is.

Laat lezen leuk zijn

Motivatie is de belangrijkste factor voor succes, schrijft Erik Billiaert in het boek *Lezen en spellen*. Soms is het volgens hem goed om teksten te laten lezen die eigenlijk te makkelijk zijn, omdat een kind daar snel succes bij voelt. Andere kinderen zien de lol van lezen pas in als de tekst hen interesseert; daarbij gaat het dan vaak om teksten die juist te moeilijk zijn. Of, zoals een vader vertelde: “Ik krijg mijn kind met geen tien paarden aan een boek. Maar lezen is lezen, dus heb ik op de rommelmarkt een aantal oude jaargangen van Donald Duck gekocht. Die heeft Niels inmiddels zo veel gelezen dat ze bijna uit elkaar vallen. Niet alleen zijn leestempo is er enorm door omhoog gegaan, ook zijn woordenschat blijkt sterk verbeterd.”

Vertel de voordelen van snel(ler) kunnen lezen

Niet alleen motivatie om te lezen, maar ook motivatie om sneller te leren lezen is belangrijk. Leg uit waarom het belangrijk is dat je kind wat sneller leert lezen. Wijs niet alleen op de schoolse aspecten, maar zoek ook voordelen die direct aanspreken: “Als je sneller kunt lezen, kan je de ondertiteling lezen bij die-en-die film. Die wilde je toch zo graag zien?”

Herhaald lezen en belonen

Bij Kas (zie hierboven) werkte het niet, maar ‘herhaald lezen’ is wel een beproefde methode om het leestempo op te krikken: enkele dagen achter elkaar dezelfde tekst laten lezen en bijhouden hoe lang je kind erover doet. Gecombineerd met een beloningsstelsel (stickers, lievelingsseten koken, wat langer opblijven) is dit voor veel kinderen een effectieve methode.

Lees samen: in een vlot tempo

Lees de tekst samen met je kind hardop en zorg als ouder dat het tempo wat hoger ligt dan het normale leestempo van je kind. Zo ‘sleur’ je je kind mee.

Lees samen: om en om

Lees samen een boekje: eerst jij een pagina, dan je kind een pagina; of eerst jij een zin, dan je kind een zin.

Vingerlezen

'Meelezen' met de vinger is voor veel kinderen die moeite hebben met lezen een grote steun. Hetzelfde geldt voor gebruik van een bladwijzer die de tekst afdekt onder of juist boven de regel (veel kinderen willen weten wat er komt en dekken liever de al gelezen tekst af). Soms wordt hier wat afkeurend over gedaan, waardoor kinderen die er baat bij hebben niet meer durven vingerlezen.

Probeer eens uit of je kind makkelijker leest als hij de woorden aanwijst. Je kunt overigens ook zelf de woorden aanwijzen om een wat hoger leestempo af te dwingen. Doe dat met een pen of potlood en wijs bovenlangs aan, zodat je niet in het gezichtsveld van je kind zit.

Lezen van een scherm

Laat je kind eens lezen op de iPad of een e-reader, als je die hebt. Sommige kinderen vinden dit prettiger (of leuker) dan lezen in een boek, mede omdat lettergrootte en verlichting naar eigen voorkeur zijn aan te passen.

Lezen en bewegen

Als je kind moeite heeft met stilzitten en liever lekker actief bezig is, is het volgende spel het proberen waard. Het is een tip van moeder met een zoon met ADHD. "Schrijf op een stuk papier allerlei woorden die je kind zou moeten kunnen lezen (kies bijvoorbeeld voor woorden of lettercombinaties waar je kind moeite mee heeft) en knip die woorden uit zodat woordkaartjes ontstaan. Schrijf de woorden ook op een aparte lijst, voor je eigen controle.

Gooi de woordkaartjes in de lucht en laat ze op de grond vallen. Noem nu een woord van je lijst en vraag je kind het kaartje met dat woord zo snel mogelijk aan jou te geven. Ga zo door tot alle kaartjes op zijn. Het is even chaos, maar je bent zo op een heel andere manier met lezen bezig."

Doe leesspelletjes

Zit je kind in groep 3 en leert het lezen via de methode Veilig Leren Lezen? Op het [oudergedeelte van de website van uitgeverij Zwijsen](#) staan gratis spelletjes die aansluiten bij de methode van school.

Leerkracht Kees Versteeg van basisschool De Regenboog in Gorinchem ontwikkelde het computerspelletje [WoordenTrainer](#) om te oefenen met het lezen van woorden. In een schermpje verschijnen woorden van onder naar boven, die je kind hardop moet lezen voordat ze weer uit beeld verdwijnen. WoordenTrainer kan worden ingesteld op 7 niveaus en drie tempo's. Je kunt het spel dus precies op maat maken voor jouw kind, of het nu in groep 3 zit of in groep 8. Ga er zelf bijzitten, zodat je je kind kunt verbeteren als het de woorden niet goed leest.

Avi-lezen in het aangegeven tempo

Op [deze website](#) worden teksten behorend bij een bepaald Avi-niveau aangeboden, mét het tempo waarin de tekst gelezen moet worden. De te lezen tekst krijgt woord voor woord een andere kleur. Voor je kind is het een sport om de kleur bij te kunnen houden. Let wel op dat het niet té snel gaat, anders ligt frustratie op de loer. Het is al een oude site en dat is te merken. Helaas werkt bij een aantal teksten de tempo-indicatie niet of niet goed. Bovendien worden de oude Avi-aanduidingen (van vóór 2008) gebruikt, maar met een [omreken tabel](#) heb je zo het juiste niveau te pakken.

Lezen on the road

Borden lezen langs de snelweg is een mooie oefening in vlot lezen.

Veel kinderen vinden het leuk om tijdens lange autoritten de borden te ontcijferen. Wijs je zoon of dochter op de borden langs de snelweg en vraag of hij of zij kan lezen welke plaatsnamen er opstaan (of alleen de bovenste, afhankelijk van het leesniveau). De auto rijdt door, dus het lezen móet snel gaan. Lukt het niet (helemaal), vertel dan welke plaatsnaam er op het bord stond. Langs de snelweg worden afritborden een keer herhaald. Lukt het de tweede keer wel om de plaatsnaam te lezen? “Toen in mijn kinderen in groep 3 zaten, vonden ze dat helemaal geweldig”, herinnert tweelingvader Kees de Vos zich. “Het was echt een sport voor hen om als eerste alle plaatsnamen gelezen te hebben.”

Digitaal voorlezen

Op de website [Leesmevoor.nl](https://leesmevoor.nl) worden digitale prentenboeken voorgelezen. De tekst staat daarbij ook in beeld. Je kind kan meelesen met de voorleesstem en proberen het tempo bij te houden.

Samenleesboeken

Ga in de boekhandel of bibliotheek op zoek naar ‘samenleesboeken’. Dat zijn boeken die speciaal geschreven zijn om door een ouder samen met een kind gelezen te worden. Stukjes makkelijke tekst die je kind leest, worden afgewisseld met moeilijker tekst die jij als ouder voor je rekening neemt.